

Druga część 42. tomu „Rocznika Lubuskiego” przygotowana została pod redakcją Romana Sapeńko z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Macieja Czeremskiego z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego i zatytułowana *Transhumanizm a kontrintuicyjność mitycznego obrazu człowieka*. Autorzy, którzy opublikowali teksty w tym tomie, wzięli na warsztat interpretacje różnorodnych postaci, bohaterów w mitach, przekazach literackich czy też kinowych. Tytułowe kategorie analityczne to nie jedyne uwzględniane w podjętych rozważaniach filozoficznych. Inne wymienia, i bada różnice i relacje między nimi, Francesca Ferrando z New York University. Kategoriami tymi są: posthumanizm transhumanizm, antyhumanizm, metahumanizm oraz nowym materializm. Badacze interesuje zarówno mitologia grecka jak i mitologia Aborygenów. Literaturoznawcy poddają oglądowi bohaterów powieści fantastyki jak i horroru. W numerze tym zamieszczone zostały dwa teksty, które tworzą *Forum otwarte*, gdyż nie mieszczą się w głównym nurcie tego tomu. Jeden poświęcony jest wpływowi nauczania muzyki na nauczanie matematyki, drugi kształtowaniu się „Zielonogórskich Studiów Bibliotekoznawczych”.

Kolejną część 42. tomu (2a) pt. *Good connections. Trust, cooperation and education in the mirror of social sciences* zredagowali socjologowie z Uniwersytetu Zielonogórskiego - Dorota Bazuń i Mariusz Kwiatkowski. Jest to pierwszy „Rocznik Lubuski” wydany w języku angielskim. Tom zawiera artykuły dotyczące kwestii zaufania, współpracy i edukacji oraz wzajemnych powiązań pomiędzy tymi zjawiskami. Zamysł jaki przyświecał redaktorom polegał na tym, aby pokazać płaszczyzny współpracy z badaczami z ośrodków akademickich ulokowanych poza Polską, z którymi pracownicy bądź zespoły z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii współpracują. Ponieważ współpracownicy ci pochodzą z kilku europejskich krajów, takich jak Niemcy, Hiszpania, Turcja, Ukraina, Rumunia, Czechy i Słowacja, język angielski - jako narzędzie wspólnej komunikacji - jest dziś najlepszy.

Podstawową wersją wydawniczą „Rocznika Lubuskiego” jest wersja drukowana, ale każdy z tomów można pobrać ze strony Lubuskiego Towarzystwa Naukowego - http://www.ltn.uz.zgora.pl/rocznik_lubuski.php?a=online

W imieniu kolegium redakcyjnego
Ewa Narkiewicz-Niedbałec

Marcel Luzar
Institute of Control and
Computation Engineering
University of Zielona Góra
*Dynamic Artificial Neural
Networks in Designing Robust
Fault Diagnosis Systems*, stron
157, ISBN: 978-83-7842-282-2
Wydawnictwo Uniwersytetu
Zielonogórskiego, 2016

Tematyka książki koncentruje się na zastosowaniu dynamicznych sztucznych sieci neuronowych w odpornej diagnostyce uszkodzeń oraz sterowaniu tolerującym uszko-

dzenia. Ponieważ systemy techniczne stają się coraz bardziej złożone, zaawansowane i zautomatyzowane w porównaniu z ich odpowiednikami sprzed minionej dekady, stały rozwój w dziedzinie sterowania oraz diagnostyki uszkodzeń jest niezbędny. Przykładowo, zastosowanie klasycznego schematu sterowania ze sprzężeniem zwrotnym dla złożonego systemu w przypadku wystąpienia uszkodzenia urządzeń wykonawczych, czujników pomiarowych lub innych komponentów może spowodować spadek wydajności, a nawet niestabilność pracy takiego układu. Dlatego diagnostyka uszkodzeń, początkowo postrzegana jako sztuka projektowania bezpiecznych systemów, dzisiaj jest szybko rozwijającą się nowoczesną dziedziną nauki.

Jest oczywiste, że niezawodność i bezpieczeństwo układów automatyki są kluczowe z punktu widzenia kosztów, czasu i jakości produkcji. Bezawaryjne funkcjonowanie takich układów ma również ogromny wpływ na środowisko czy nawet na ludzkie zdrowie i życie, np. jeżeli rozważanymi układami są samoloty, promy kosmiczne, zakłady chemiczne czy elektrownie atomowe. W takich systemach bezpieczeństwo jest sprawą nadrzędną, ponieważ każde, nawet niewielkie uszkodzenie może zainicjować reakcje łańcuchową prowadzącą do katastrofy. Mimo obecnych wysokich standardów bezpieczeństwa, nadal dochodzi do nieprzewidzianych tragedii. Dlatego dopóki takie zdarzenia będą zachodziły, dopóty tematyka diagnostyki uszkodzeń oraz sterowania tolerującego uszkodzenia będzie bardzo ważna i aktualna.

Książka ma na celu przedstawienie podstawowych pojęć ułatwiających Czytelnikowi zrozumienie technik diagnostyki uszkodzeń, sterowania tolerującego uszkodzenia oraz sztucznych sieci neuronowych. Ponadto uzupełnia bogatą wiedzę z tego zakresu o nowe aspekty teoretyczne oraz praktyczne, m.in. metody modelowania systemów LPV w wykorzystaniu sztucznych sieci neuronowych, techniki projektowania odpornych urządzeń wykonawczych/czujników pomiarowych w wykorzystaniu filtracji odpornej, praktyczne implementacje rozwiązań dla wybranych urządzeń laboratoryjnych. W książce czytelnik znajdzie odpowiedzi na kluczowe pytania:

- 1) Jak zbudować model systemu w celu diagnostyki uszkodzeń, który będzie najdokładniej odwzorowywał rzeczywisty system (jego niepewność będzie możliwie mała)?
- 2) Jak zminimalizować różnicę pomiędzy zbudowanym modelem a rzeczywistym systemem?
- 3) Jak zaprojektować obserwator, który będzie odporny na zakłócenia takie jak niepewność modelu i/lub szumy pomiaru i procesu?
- 4) Jak zaprojektować układ sterowania, który będzie tolerował uszkodzenia?

Pod względem formalnym książka podzielona jest na pięć rozdziałów. Rozdział 1 formułuje główny cel i tematykę książki. Rozdział 2 wprowadza czytelnika w kluczowe aspekty i problemy diagnostyki uszkodzeń, sterowania tolerującego uszkodzenia oraz sieci neuronowych. W rozdziale 3 podjęty jest temat opracowania metody do projektowania odpornych wirtualnych czujników pomiarowych. Jest on podzielony na dwie części. W pierwszej rozważane jest podejście GMDH, a w drugiej podejście filtracji odpornej H-inf. Również w tym rozdziale następuje wprowadzenie do systemów LPV oraz przedstawiona jest metoda transformacji modelu neuronowego do postaci modelu LPV. W podobny sposób w rozdziale 4 przedstawiono metodę projektowania odpornych urządzeń wykonawczych. Wszystkie powyżej opisane rozdziały kończą się prezentacją ekspery-

mentalnych wyników dotyczących zagadnień modelowania systemów, diagnostyki uszkodzeń oraz sterowania tolerującego uszkodzenia, które potwierdzają efektywność zaproponowanych rozwiązań. Ostatni rozdział uwypukla główne oryginalne osiągnięcia oraz podsumowuje pracę. Ponadto w dwóch dodatkach do książki opisane są podstawy liniowych nierówności macierzowych (ang. LMI) oraz opracowany przybornik modelowania neuronowego SSNN Toolbox.

Marek Sawerwain

„American Literature and Intercultural Discourses, „Scripta Humana” tom 7, red. Agnieszka Łobodziec, Iwona Filipczak, B5, oprawa miękka, s. 168, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN978-83-7842-271-6, ISSN2353-1681

This volume presents American literature as a field inviting varied intercultural discourses. This is not unsur-

prising in that literature is a form of cultural expression, and the American cultural mosaic is a composite of diverse influences.

„Kontakty językowe w komunikowaniu, „Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze” 2015, red. Magdalena Steciąg, Magdalena Adamczyk, Marek Biszczyński, B5, oprawa miękka, s. 398, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISSN 2299-4572 ISBN 978-83-7842-261-7

Tom *Kontakty językowe w komunikowaniu* jest kontynuacją cyklu poświęconego zagadnieniom związanym z szeroko rozumianą komunikacją językową, który został zainicjowany w Zakładzie Komunikacji Językowej Uniwersytetu Zielonogórskiego w 2009 roku refleksją nad normą w komunikowaniu. W kolejnych książkach podejmowaliśmy charakterystykę dalszych ważnych dla współczesnej nauki o komunikowaniu pojęć. W 2012 roku ukazała się wieloautorska monografia *Świadomość językowa w komunikowaniu*, a dwa lata później w serii wydawniczej „Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze” opublikowaliśmy *Tożsamość w komunikowaniu*. Prezentowany tom jest efektem współpracy Zakładu Komunikacji Językowej z Instytutem Germanistyki i Katedrą Anglistyki na Uniwersytecie Zielonogórskim; zawiera publikacje polsko-, niemiecko- i angielskojęzyczne. Znajdują się w nim artykuły wielu badaczy zainteresowanych kontaktami językowymi - w różnicowanym rozumieniu, ze zmiennych perspektyw i mieszczących się w różnych paradygmatach badawczych.

Do rąk czytelników oddajemy drugi zeszyt „Filologii Polskiej”. Wzorem pierwszego numeru tom stanowi wieloautorską monografię. Tym razem poświęcono ją życiu i twórczości Adama Mickiewicza. Szesnaście rozpraw niewątpliwie poszerza wiedzę o naszym największym wieszcu. Autorzy studiów reprezentują krajowe ośrodki naukowe związane ze stolicą i Zieloną Górą. Afiliacje wskazują Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Zielonogórski. Publikowane prace, spisane piórami literaturoznawców oraz lingwistów, złożyły się na cztery odrębne części: a) Wokół biografii i słowiańskiego tematu, b) W kręgu *Pana Tadeusza*, c) Zbliżenia intertekstualne, d) Konteksty i interpretacje. Różnorodne ujęcia pozwoliły między innymi na namysł nad kilkoma wątkami myśli historiozoficznej Mickiewicza, fragmentami jego dorobku piśmienniczego, epopeją narodową, *Dziadami*, balladami. Wprawdzie dominują w zeszytce szkice skoncentrowane na jednostkowych fenomenach, jednakże nie brakuje również prób o charakterze bardziej syntetycznym.

„Filologia Polska, 2016 (2), Roczniki Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego”, red. Marta Ruszczyńska, Piotr Kładocznny, B5, oprawa miękka, s. 508, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISSN 2450-3584

Do rąk czytelników oddajemy drugi zeszyt „Filologii Polskiej”. Wzorem pierwszego numeru tom stanowi

wieloautorską monografię. Tym razem poświęcono ją życiu i twórczości Adama Mickiewicza. Szesnaście rozpraw niewątpliwie poszerza wiedzę o naszym największym wieszcu. Autorzy studiów reprezentują krajowe ośrodki naukowe związane ze stolicą i Zieloną Górą. Afiliacje wskazują Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Zielonogórski. Publikowane prace, spisane piórami literaturoznawców oraz lingwistów, złożyły się na cztery odrębne części: a) Wokół biografii i słowiańskiego tematu, b) W kręgu *Pana Tadeusza*, c) Zbliżenia intertekstualne, d) Konteksty i interpretacje. Różnorodne ujęcia pozwoliły między innymi na namysł nad kilkoma wątkami myśli historiozoficznej Mickiewicza, fragmentami jego dorobku piśmienniczego, epopeją narodową, *Dziadami*, balladami. Wprawdzie dominują w zeszytce szkice skoncentrowane na jednostkowych fenomenach, jednakże nie brakuje również prób o charakterze bardziej syntetycznym.

Zbigniew Izdebski, Alicja Długolecka, Dariusz Radomski, Psychoseksualne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością fizyczną, B5, oprawa twarda, s. 516, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-242-6

Do niedawna, nie tylko w Polsce, osoby z niepełnosprawnością były

traktowane wręcz jako aseksualne. Powodowało to nie tylko brak akceptacji dla wszelkich form manifestacji potrzeb seksualnych podejmowanych przez osoby z niepełnosprawnością oraz nieuwzględnianie w programach wspierania tych osób i procedurach medycznych problematyki seksualności, ale także brak badań zmierzających do sporządzenia diagnozy seksualności osób z niepełnosprawnością. Celem projektu badawczego „Psychoseksualne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością w relacjach z otoczeniem społecznym” było dokonanie kompleksowej i wielowymiarowej analizy jakości funkcjonowania psychoseksualnego tych osób w Polsce, która pozwoliłaby określić psychologiczne, społeczne, pedagogiczne oraz medyczne determinanty życia seksualnego osób z niepełnosprawnością oraz ich relacji z otoczeniem.

____**Józef Tatarczuk, Andrzej Malinowski, Ryszard Asienkiewicz, Artur Wandycz, *Dymorfizm płciowy w morfologii ciała kandydatów i kandydatek wychowania fizycznego w grupach o jednakowej wysokości ciała*, B5, oprawa miękka, s. 120, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-277-8**

Dwupostaciowość organizmów, przejawiająca się różnicowaniem morfologicznym, fizjologicznym, psychicznym i społecznym mężczyzn i kobiet, określane mianem „dymorfizm” jest zjawiskiem powszechnie znanym i dla większości cech ulegającym ontogenetycznym wahaniom.

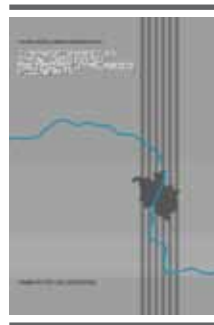
Dymorfizm płciowy jako zjawisko w świecie przyrody budzi zrozumiałe zainteresowanie świata nauki oraz innych dziedzin życia, np. ergonomii, przemysłu odzieżowego, obuwniczego itp. Różnice morfofunkcjonalne między mężczyznami i kobietami wynikają z odmiennych funkcji związanych z przedłużeniem gatunku. Po urodzeniu różnice te są stosunkowo małe, lecz w większości cech już zaznaczone. W procesie ontogenetycznego rozwoju narastają szczególnie silnie w okresie dojrzewania płciowego, a w okresie starości ich wyrazistość zacieśnia się [Drozdowski 1997]. Odrębność płciowa w budowie kobiet zaznacza się między innymi swoistym typem otluszczenia, niżej położonym środkiem ciężkości ciała, innymi jego proporcjami, krótszymi dźwigniami. Różnicowanie morfologiczne przejawia się przede wszystkim w masie ciała, wymiarach, proporcjach, składzie tkankowym ciała.

Wśród licznych opracowań zajmujących się problematyką dymorfizmu płciowego bardzo rzadko podejmowano to zagadnienie w grupach dorosłych mężczyzn i kobiet o identycznej wysokości ciała. Wśród nielicznych prac należy wymienić opracowanie Gworysa i wsp. [2010; Malinowskiego i wsp. 2012], którzy badali różnice cech antropometrycznych wśród dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat.

Obserwacje proporcji ciała w ujęciu dymorficznym reprezentatywnych grup są interesujące nie tylko ze wzglę-

dów teoretycznych, ale przede wszystkim praktycznych. Można spodziewać się, że wyjaśnią one między innymi zagadnienia dotyczące zakresu i kierunku zróżnicowania międzypłciowego cech strukturalnych i funkcjonalnych u osobników dorosłych, o identycznej wysokości ciała, ale też dostarczą informacji, czy zawsze kierunek zróżnicowania płciowego badanych cech jest bardziej wyrazisty u mężczyzn.

Celem niniejszej monografii jest określenie wielkości dymorfizmu płciowego w morfologii ciała przyszłych studentów wychowania fizycznego w grupach o jednakowej wysokości ciała.

____**Hanna Borucińska-Bieńkowska, *Transformacja gmin obszaru metropolitalnego Poznań*, A4, oprawa twarda, s. 158, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-267-9**

Niniejsza praca jest kontynuacją badań nad kierunkami rozwoju gmin aglomeracji - prowadzonych na przykładzie aglomeracji poznańskiej.

Rozszerzenie terytorialne zakresu badań na gminy obszaru metropolitalnego jest wynikiem procesów metropolizacji przestrzeni, niezależnie od tego, czy jest to zjawisko odrębne, czy związane z szybkim wzrostem znaczenia dużych struktur miejskich we współczesnej gospodarce.

Podjęte badania przedstawiają próbę pokazania wzajemnych, wybranych, zdaniem autorki istotnych dla celu pracy, powiązań środowiska przyrodniczego, historycznego i zasobów kultury materialnej oraz relacji funkcjonalnych, przestrzennych, społecznych i gospodarczych zachodzących między gminami tworzącymi obszar metropolitalny. Rozwój miasta-metropolii jest warunkiem uruchomienia procesu metropolizacji otaczającej przestrzeni.

zebrata Ewa Popiłka
Oficyna Wydawnicza

WYRÓŻNIENIE DLA OFICYNY WYDAWNICZEJ UZ NA TARGACH KSIĄŻKI W POZNANIU

W konkursie na najlepszą książkę akademicką w roku 2017 podczas 21. Poznańskich Targów Książki Naukowej i Popularnonaukowej Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego otrzymała wyróżnienie za publikację: Zbigniewa Izdebskiego, Alicji Długońskiej i Dariusza Radomskiego pt. *Psychoseksualne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością. Studium badawcze*. Gratulujemy!